

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta

helsinki.kirjaamo@hel.fi

HANKINTAOIKAISUVAATIMUS

LUMI DENTAL

Lumi Dental Oy (Y-tunnus:2725049-9), jäljempänä
”Oikaisuvaatimuksen tekijä” tai ”Lumi Dental”

c/o

Asianajaja [REDACTED]

Asianajotoimisto Roihu Oy

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

sähköposti: [REDACTED]

HANKINTAYKSIKKÖ

Helsingin kaupunki (Y-tunnus: 0201256-6)

Sosiaali- ja terveystoimiala / Terveys- ja päihdepalvelut -palvelukokonaisuus

PL 6000

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

+358 9 310 5015

sosiaalijaterveys@hel.fi

HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN KOHTEENA OLEVA PÄÄTÖS

Helsingin kaupunki / Helsingin kaupungin Terveys- ja päihdepalvelujen johtajan 7.12.2020 tekemä päätös 77 § HEL 2020-007198 T 02 08 02 00) hammaslaboratoriopalvelujen hankinnasta

MÄÄRÄPÄIVÄ

Hankintapäätös on annettu tiedoksi 9.12.2020. Näin ollen oikaisuvaatimuksen määräpäivä on 23.12.2020.

VAATIMUKSET

Lumi Dental Oy vaatii Hankintayksikköä oikaisemaan oman hankintapäätöksensä ottamalla Lumi Dental Oy:n tarjous mukaan tarjousten vertailuun sekä suorittamalla uusi tarjousten vertailu.

PERUSTELUT

1. Hankinnan kohde ja menettely

Helsingin kaupungin Terveys- ja päihdepalvelujen johtajan päätöksellä 77 § (HEL 2020-007198 T 02 08 02 00) Helsingin kaupunki hankintayksikkönä päätti hyväksyä suun terveydenhuollon hammaslaboratoriopalvelujen hankinnasta, jotka liittyivät:

- Perusprotetiikkaan
- Oikomishoidon työhön ja Fränkel-kojeisiin.

Hankinnan sitoumukseton arvioitu kokonaisarvo mahdolliset optiokaudet huomioiden on ollut tarjouspyynnön mukaan noin 6 miljoonaa euroa (alv 0 %). Tilaaja ei ole kuitenkaan sitoutunut mihinkään hankintamääriin, vaan palvelua hankitaan tilaajan tarpeen mukaan.

Suun terveydenhuollon nykyiset hammaslaboratoriopalvelujen sopimusten on ilmoitettu päättyvän 27.1.2021. Hammaslaboratoriopalvelujen kilpailutus koskee tavanomaiseen protetiikkaan, purenna kuntoutukseen ja purentafysiologiaan sekä oikomishoitoon liittyviä laboratoriotöitä sekä Fränkel-kojeita. Hankinta kilpailutettiin hankintalain mukaisella avoimella menettelyllä. Tarjouspyyntö julkaistiin julkisten hankintojen ilmoitusportaalissa Hilmassa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi 2.10.2020. Määräaikaan 9.11.2020 klo 10 mennessä tarjouksensa jättivät 11 tarjoajaa.

Hankinnassa valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena oli halvin positiokohtainen hinta. Hankinnassa oli yhteensä 27 positiota. Valinnat tehtiin positiokohtaisesti. Tarjoajan tuli tarjota kaikkia positiioon kuuluneita töitä / työvaiheita, jotta hän pääsi mukaan position hintavertailuun.

Positioon valittujen tarjoajien määrään vaikutti tarjoajan ilmoittama, tarjottavien töiden määrä (kuukausitasolla / vuositasolla). Hammaslaboratorioita valittiin jokaiseen positioon niin monta, että tilaajan arvioima positiokohtainen tarve vuositasolla (arvioitu tilattavien töiden määrä) täyttyi. Positioissa, joihin valittiin useampi tarjoaja, ensisijaisuusjärjestys sopimuskauden aikana määräytyy halvimman vertailuhinnan perusteella.

Lisäksi valintaan vaikutti ja tarjousvertailuun pääsyn edellytyksenä oli suun terveydenhuollon työryhmän tekemä, tarjoajan tilojen auditointi. Auditointilomake oli tarjouspyynnön liitteenä. Auditoinnin perusteella tarjoajan tilat joko hyväksyttiin, jolloin tarjoaja pääsi mukaan hintavertailuun, tai hylättiin, jolloin tarjoaja ei päässyt hintavertailuun. Palvelun laadulliset vaatimukset olivat tarjouspyynnössä ehdottomina vaatimuksina.

Sopimuskausi on pituudeltaan kaksi (2) vuotta. Hankintaan sisältyy mahdollisuus kahteen, yhden vuoden mittaiseen optiokauteen (1+1), jonka käyttöönotosta päätetään viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen perussopimuskauden päättymistä.

2. Valittajan (Lumi Dental) tarjous ja hankintayksikön hylkäysperusteet sille

Lumi Dental täytti tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset mutta suljettiin pois tarjousten vertailusta. Hankintayksikön 7.12.2020 tekemässä hankintapäätöksessä todetaan Lumi Dentalin tarjouksen osalta:

”Suun terveydenhuolto ja hankintapalvelut ovat tarkistaneet tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden. Kaikki tarjoukset eivät täyttäneet tarjouspyynnössä esitettyjä vaatimuksia. Hammaslaboratio Lumi Dental Oy:n ja InteraDental Finland Oy:n tarjoukset hylätään. Molemmat tarjoajat ovat ilmoittaneet, että tarjotut työt tehdään pääosin alihankintana Hong Kongissa. Tarjouspyynnön auditointilomakkeessa oli kerrottuna, että tilaaja auditoi tarjoajan ne tilat, joissa suurin osa tarjottavista töistä tehdään. Lisäksi oli kerrottuna, että tilojen tulee olla auditoitavissa yhden työpäivän kuluessa. Kummankaan tarjoajan osalta auditointia ei ole mahdollista suorittaa työpäivän kuluessa.”

3. Tarjouspyynnön vaatimukset täsmällisemmin erityisesti auditoinnin osalta

Tarjouspyynnössä todettiin, että

”asiantuntijaryhmä arvioi tarjoavan hammaslaboration ne tilat, joissa suurin osa tarjottavista hammasteknisistä töistä valmistetaan. Vaatimuksena oli, että auditoitavan hammaslaboration tulee sijaita niin, että Helsingistä lähtevä työryhmä kykenee tekemään auditoinnin matkoineen yhden työpäivän aikana (klo 8-16).”

Käytännössä auditoinnin suorittaminen matkoineen yhden työpäivän aikana merkitsee selkeää maantieteellistä vaatimusta. Kyse on karkeasti sijaintipaikkavaatimuksesta, jossa keskipisteestä eli Helsingistä katsottuna on matkaa enintään 150 km. Auditointi tapahtuu siis kilpailutusvaiheessa, eikä kyse ole siis vaatimuksesta, joka kohdistuisi sopimuskauteen.

Tarjouspyyntö itsessään sisälsi auditoinnista maininnan:

*”Tarjoajan tämän palvelun tuottamisessa käytettävät tilat ja laitteet ovat asianmukaiset ja soveltuvat käytettäväksi tarjottuun palveluntuotantoon. Pyydettyessä tarjoaja antaa tarkemman selvityksen käytettävissä olevista laitteista. **Suun terveydenhuollon edustajilla tulee olla mahdollisuus tutustua em. tiloihin sekä koneisiin ja laitteisiin.**”*

On huomattava, että mitään täsmällisiä vaatimuksia tiloille, koneille ja laitteille ei asetettu. Auditoinniksi kutsuttu tarkastus oli käytännössä vain tutustumista tiloihin ja niiden yleisen asianmukaisuuden varmistamista, ei minkään spesifin teknisen määräyksen täyttymisen varmistamista.

4. Oikeudellinen arviointi: tarjouspyynnön vaatimuksen hankintalain vastaisuus

Hankintalain 3 §:n mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Syrjimättömyys merkitsee yleisellä tasolla sitä, että tarjouspyyntöön ei saa laittaa sellaisia vaatimuksia, jotka aiheuttomasti asettavat tarjoajat erivertaiseen asemaan.

Syrjivyyden määritelmä ja sen kieltö ei suinkaan rajoitu siihen, että kielletään suosimasta kotimaisia toimittajia ulkomaisten ja erityisesti muiden EU-maiden toimittajien kustannuksella asettamalla tähän liittyviä maantieteellisiä alkuperävaatimuksia. Syrjivyyden kieltö on paljon laajempi käsitteenä ja ulottaa kiistatta vaikutuksensa kotimaisten toimijoiden keskinäisiin väleihin: vaikka tarjoajina olisi pelkästään kotimaisia toimijoita – kuten nyt oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa tapauksessa – myös näiden välillä on hankintalaista selkeästi johdettavissa syrjinnän kieltö.

Hankinnan laatuvaatimusten määrittäminen on luonnollisesti hankintayksikön oikeus, ja myös Lumi Dentalin näkemyksen mukaan on erittäin tärkeää, että laatuvaatimukset ovat riittävät ja laadunvarmistus on olemassa. Hankintalaissa on kuitenkin haluttu varmistaa se, että epäoikeudenmukaisin tai syrjivin keinoin ei laadunvalvontaa koskevia ehtoja voisi käyttää.

Hankintalain 71 §:n 1 momentin mukaan

*”Hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät sekä niihin mahdollisesti sisältyvät tekniset eritelmät on esitettävä hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai näiden liitteissä ja niissä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet. **Määritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun, eivätkä ne saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa hankinnoissa.....**”*

Hankintalain 72 §:n (liittyy erityisten merkkien käyttöön vaatimuksen mukaisuuden osoittamiseksi) mukaan

*”Jos tarjoajalla ei todistettavasti ole ollut mahdollisuutta saada hankintayksikön ilmoittamaa erityistä merkkiä tai vastaavaa merkkiä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä tarjoajasta, **hankintayksikön on hyväksyttävä muita asianmukaisia todistuskeinoja.** Tällaisia todistuskeinoja ovat valmistajan tekniset asiakirjat, edellyttäen, että asianomainen tarjoaja todistaa, että sen toimittamat*

rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät tietyille merkille asetetut vaatimukset tai hankintayksikön ilmoittamat tietyt vaatimukset.”

Hankintalain 73 §:n 1 ja 4 momenttien mukaan

”Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoajat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen testausraportin tai todistuksen näyttönä siitä, että tarjous täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on tarjouspyynnössä esitettyjen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteiden tai sopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen. Jos hankintayksikkö vaatii erityisen arviointilaitoksen antaman todistuksen esittämistä, sen on myös hyväksyttävä vastaavien muiden arviointilaitosten antamat todistukset.

”Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 71 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta tarjouspyyntöä vastaamattomana, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, että sen tarjoama tavara, palvelu tai urakka täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa määritellyt vaatimukset viitattuja eritelmiä, standardeja, arviointeja, hyväksyntöjä tai viitejärjestelmiä vastaavalla tavalla.”

Edellä viitatu referaatit hankintalaista on tarkoitettu osoittamaan hankintasäätelyssä olevan hyvin määrätietoinen ja selväpiirteinen pyrkimys varmistaa, ettei laadunvalvontaa käytetä perusteettomasti syrjivässä tarkoituksessa.

Oikeuskäytännöstä ei ole löydettävissä nyt oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa hankintapäätöstä vastaavaa tapausta. Yleislinja on kuitenkin selvä. Tarjouspyynnön tosiasiallinen syrjivyyden on seikka, joka johtaa alhaisella kynnyksellä arvioon hankintalain vastaisuudesta.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan (KHO 2019:145) arvioinut tarjouspyynnön ehdon hankintalain mukaisuutta. Vaikka ratkaisu koski soveltuvuusvaatimusta, voidaan siitä hakea ajohtoa myös nyt käsillä olevaan tapaukseen. Hankintayksikkö oli kansallisessa hankinnassa edellyttänyt tarjoajalta Rakentamisen Laatu Rala ry:n RALA-pätevyyttä eikä tarjoajan soveltuvuutta ollut ollut mahdollista osoittaa muutoin kuin mainitulla pätevyysraportilla. Markkinaoikeus oli katsonut, että hankintayksikkö oli voinut asettaa RALA-pätevyyttä koskevan vaatimuksen eikä hankintalain 105 §:stä ja siinä viitatuista 80–86 §:stä voitu katsoa johtuvan tarjoajalle oikeutta esittää korvaavaa näyttöä soveltuvuudestaan eikä hankintayksikölle velvollisuutta ottaa sitä vastaan, jollei hankintailmoituksessa ollut ilmoitettu tällaisesta mahdollisuudesta. Markkinaoikeus oli myös todennut, että hankintayksikkö oli tarjouspyyntöasiakirjoissa rajannut pois RALA-pätevyyden korvaavan näytön.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että:

”tarjoajan soveltuvuutta koskevilla vaatimuksilla hankintayksikkö pyrkii varmistamaan tarjoajan kyvystä toteuttaa hankinta. Hankintayksiköllä on harkintavaltaa näiden vaatimusten asettamisessa. Niiden tulee olla suhteellisuuden vaatimusten mukaisia ja puolueettomia sekä perusteltavissa hankinnan kohteen kannalta eivätkä ne saa tarpeettomasti estää osallistumista tarjouskilpailuun tai rajoittaa kilpailua.

Tarjouspyynnön mukaan tarjoajan soveltuvuuden on voinut osoittaa ainoastaan RALA-pätevyysraportilla. Tarjouskilpailuun osallistuminen on edellyttänyt siten mainitun yksityisoikeudellisen yhdistyksen antaman maksullisen pätevyysraportin hankkimista eikä tarjouspyynnössä ole ilmoitettu mahdollisuudesta osoittaa hankinnan toteuttamisen edellyttämä soveltuvuus muulla vaihtoehtoisella selvityksellä. Asiassa ei ole kuitenkaan käynyt ilmi, että hankintayksikön pyytämiä tietoja ei olisi ollut mahdollista esittää muutoin kuin RALA-pätevyysraportilla. Asiassa ei ole myöskään esitetty selvitystä mahdollisten ulkomaisten toimijoiden tai sellaisten toimijoiden, joilla on referenssikohteita ulkomailla, mahdollisuudesta saada RALA-pätevyyttä.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, toisin kuin markkinaoikeus, että tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun sekä avoimuuden ja suhteellisuuden vaatimukset edellyttävät nyt esillä olevassa kansallisessa hankinnassa, että tarjoajan soveltuvuutta koskevan vaatimuksen täyttyminen voidaan tarvittaessa osoittaa muullakin vastaavanlaisella selvityksellä kuin vain Rakentamisen Laatu Rala ry:n myöntämällä pätevyydellä. Lisäksi hankintailmoituksesta tai tarjouspyynnöstä olisi tullut ilmetä mahdollisuus RALA-pätevyysraportin asemesta toimittaa vaihtoehtoinen korvaava selvitys, josta mainittua raporttia vastaavat tiedot ilmenevät.

Asia ei ole aihetta arvioida toisin hankintayksikön vasta poissulkemispäätöksessä vaihtoehtoisesta korvaavasta selvityksestä toteaman vuoksi, sillä mainitussa päätöksessä todettu ei ole voinut vaikuttaa mahdollisten tarjoajien tarjouskilpailuun osallistumista koskevaan harkintaan. Edellä mainituilla perusteilla hankintayksikkö on menetellyt hankinnassaan julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden vastaisesti jättäessään mainitsematta hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä mahdollisuudesta vaihtoehtoisen selvityksen esittämiseen tarjoajan soveltuvuudesta.”

Edellä viitatusa ratkaisusta voidaan vetää kolme nyt oikaisuvaatimuksen kohteena olevan hankintapäätöksen kannalta relevanttia näkökantaa:

- vaikka hankintayksiköllä on luonnollisesti laaja harkintavalta tarjouspyynnön ehtojen suhteen, niiden tulee olla suhteellisuuden vaatimusten mukaisia ja puolueettomia sekä perusteltavissa hankinnan kohteen kannalta eivätkä ne saa tarpeettomasti estää osallistumista tarjouskilpailuun tai rajoittaa kilpailua;
- asiassa ei ole myöskään esitetty selvitystä mahdollisten ulkomaisten toimijoiden tai sellaisten toimijoiden, joilla on referenssikohteita ulkomailla, mahdollisuudesta saada RALA-pätevyyttä;
- jo tarjouspyynnöstä olisi tullut ilmetä mahdollisuus RALA-pätevyysraportin asemesta toimittaa vaihtoehtoinen korvaava selvitys, josta mainittua raporttia

Kuten sanottu, vaikka edellä referoitu ratkaisu liittyy soveltuvuusvaatimuksiin, muistuttaa se monessa suhteessa nyt käsillä olevaa tapausta.

Korkeimman hallinto-oikeuden arvioitavana on vuosikirjaratkaisussa (KHO 2017:70) ollut vanhaa hankintalakia koskien ollut kysymys siitä, oliko hankintayksikkö menetellyt hankintalain

vastaisesti, kun se ei ollut antanut jo tarjouspyynnössä tarjoajille mahdollisuutta esittää vaihtoehtoista selvitystä tarjouspyynnössä yksilöidyn toimijan antaman yritysraportin asemesta. Vaikka KHO päättyi ratkaisussaan sinänsä siihen, että hankintayksikkö ei ollut rikkonut hankintalakea, se totesi soveltuvuuvaatimukseen liittyen:

”Kun otetaan huomioon, mitä hankintalain 58 §:n 2 momentissa säädetään, korkein hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, toisin kuin markkinaoikeus, että hankintayksikkö ei ole menetellyt hankintalain vastaisesti pelkästään sen takia, että se ei ole antanut jo tarjouspyynnössä tarjoajille mahdollisuutta esittää vaihtoehtoista selvitystä Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa -yritysraportin asemesta. Suoraan hankintalain 58 §:n 2 momentista johtuu, että Valittaja olisi voinut osoittaa taloudelliseen ja rahoitukseen tilanteeseensa liittyvät tiedot muullakin tavoin kuin esittämällä Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa -yritysraportin mukaisen luottoluokituksen A koskevan selvityksen, mikäli yhtiö ei ole hyväksyttävästä syystä voinut toimittaa hankintayksikön vaatimia asiakirjoja.”

Olennaista edellä viitatussa nyt käsillä olevan oikaisuvaatimusasian kannalta on, että KHO toteaa, että jo suoraan lain nojalla tarjoajalla olisi ollut oikeus esittää muunkinlainen (kuin hankintayksikön edellyttämä) näyttö soveltuvuuden täyttymisestä. **Tämäkin tukee sitä Lumi Dentalin näkemystä, että asetettaessa vaatimuksia tekniseen suorituskäyttöön liittyen, Hankintayksikkö ei saa asettaa vain yhtä tapaa osoittaa tuon suorituskäytön täyttymisen, jos suorituskäyttö on periaatteessa osoitettavissa muullakin tavoin kuin tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla. Olennaistahan ei viime kädessä saa olla se, miten suorituskäyttö osoitetaan vaan se, että se, että tarjoajalla on tuo suorituskäyttö.**

Laadunvalvonnan muun sääntelyn yhdistämisestä suhteellisuuden vaatimukseen, joka myös tulee ottaa pakottavana huomioon hankinnan kohteen määrittelyssä, on helppo tehdä johtopäätös, että hankintalaissa ei sallita sen tyyppistä auditointivaatimusta, joka edellyttää kilpailutusvaiheessa suoritettuna auditoinnin yhden päivän aikana ja vieläpä hankintayksikön oman tarkastustiimin toimesta. Ymmärrettävä ja kohtuullinen vaatimus olisi esimerkiksi sellainen vaatimus, että auditoinnille tulee antaa kaksi viikkoa aikaa, ja se tulee voida antaa vaihtoehtoisesti myös riippumattoman tarkastajan auditoitavaksi.

Nyt tarjouspyynnön asetettu edellytys on suhteeton, eikä perustu aitoon tarpeeseen. Aito tarve tällaiselle auditointimekanismille olisi, jos jostakin syystä sopimuskauden aikana hankintayksikön tulisi voida saman päivän aikana tehdä auditointitarkastuksia toimittajan fyysisissä tuotantotiloissa. Käsillä olevassa tapauksessa sellaista tarvetta ei ilmeisestikään ole, vaan hankintayksiköllä on tarkoitus tyytyä kertaluonteiseen, ennen tarjousten vertailua tehtävään auditointiin.

Hankintayksiköllä olisi ollut – kuten muissa saman toimialan kilpailutuksissa Suomessa on ollut – mahdollisuus varmistaa laatu monella ei-syrjivällä tavalla. Hankintalain johdettava yleinen sääntö on, että käytettävät tekniset vaatimukset eivät saa olla syrjiviä eikä hankinnan kohde huomioon ottaen suhteettomia/kohtuuttomia. Ensinnäkin Hankintayksikkö voi aina asettaa referenssivaatimuksia. Toisekseen Hankintayksikkö olisi voinut asettaa yleisiä ja tavanomaisia laadunvarmistukseen liittyviä vaatimuksia kuten esim. se, että tuotanto-olosuhteet täyttävät ISO 9001- tai vastaavien yleisesti hyväksytyjen standardien vaatimusten mukaiset olosuhteet.

Varsinainen protetiikan tekninen tuotanto Lumi Dentalin osalta perustuu joko digitaaliseen skannaukseen tai suusta tehtävään fyysiseen kipsijäljennökseen, joka lähetetään tuotantoon. Käytännössä ei ole mitään eroa sillä, missä varsinainen protetiikka tehdään. On naiivia ajatella, että kesken tarjouspyyntömenettelyn yhden päivän aikana suoritettava laaduntarkistus olisi tehokkain tapa varmistaa tuotanto-olosuhteet. Viime kädessä aina joka tapauksessa hammaslääkäri varmistaa protetiikan laadun.

Lumi Dentalin osalta ei ole myöskään tietoa, että reklamaatioita olisi tullut enemmän. Myöskään nopeus ei ole ollut kriteerinä, vaikka senkin osalta esim. Lumi Dentalin tuotanto on käytännössä yhtä nopea kuin Tilaajan välittömässä läheisyydessä tapahtuva tuotanto, vaikka ei tapahdukaan yhtä lähellä. Esim. Vantaan kaupungin sopimuksen osalta Lumi Dental on sitoutunut toimittamaan ja toimittaakin protetiikan seitsemässä päivässä, mikä toisaalta on osoittautunut sekä loppuasiakkaiden että hankintayksiköiden itsensäkin kannalta tarpeettoman tiukaksi vaatimukseksi.

5. Lopuksi

Lumi Dental ymmärtää täysin Hankintayksikön lähtökohdat ja pyrkimyksen varmistaa asianmukainen laatutaso hankinnan kohteena oleville tuotteille ja palveluille. Tämä pyrkimys ei kuitenkaan saisi johtaa joidenkin toimittajien suhteettomaan suosimiseen ja muiden toimijoiden täysin perusteettomaan poissulkemiseen. Hankintayksikön pyrkimys varmistaa tuotannon laatutaso täytyy olla mahdollista toteuttaa toisinkin.

On huomattava, että vastaavia kriteerejä ei ole käytetty muissa vastaavissa kilpailutuksissa. Isoista kaupungeista mm. Vantaan kaupunki ja Turun kaupunki ovat hyväksyneet sellaiset tarjoukset, joissa mitään vastaavanlaista auditointivaatimusta. Tällaista ei Lumi Dentalin tietojen mukaan pidetty tarpeellisena koskaan aikaisemmin. Vaatimus vaikuttaa tarkoitushakuiselta. Lumi Dental toimittaa tässä kilpailutuksessa tarjoamien tuotteiden kaltaisia tuotteita mm. Vantaan kaupungille ja Turun kaupungille sekä lisäksi sillä on Suomessa yli 700 yksityistä hammaslääkärinä. Kenenkään ei ole koskaan kuultu epäilevän Lumi Dentalin tuotteiden laatua. Lumi Dental Oy on kansainvälinen suomalainen yhtiö. Sen emoyhtiö on Hong Kongissa toimiva Lumi Dental LTD, joka on kokonaan suomalaisessa omistuksessa oleva yhtiö. Konserni on siis täysin suomalaisomisteinen, vaikka emoyhtiö onkin rekisteröity Hong Kongissa.

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa kilpailutuksessa käytössä olleen kriteerin voi ymmärtää sitä taustaa vasten, että sillä halutaan suojella suomalaista työtä. Nyt valittu keino on kuitenkin virheellinen ja hankintalain periaatteiden vastainen. Valittajan käsitys sitä paitsi on, että kaikille riittäisi töitä, koska protetiikan tarve on moninkertainen nykyiseen tuotantoon nähden. Hankintapäätöksen pysyessä voimassa päädyttäisiin ostamaan käytännössä vastaavan laatuista tuotetta kalliimmalla hinnalla ja siten todellisuudessa rajaamaan kansalaisten mahdollisuutta hyötyä julkisten varojen tehokkaasta hyödyntämisestä veronmaksajien hyväksi. Korkean hintatason vuoksi monilta ihmisiltä jää nyt protetiikka asentamatta, minkä luulisi olevan merkityksellinen seikka myös Hankintayksikön mielestä. On merkityksellinen yhteiskunnallinen kysymys, jos osaa suun terveydenhuollollisesta tarpeesta ei kyetä tyydyttämään korkean hintatason vuoksi.

Helsingissä 22.12.2020

LUMI DENTAL OY

LAATI

Asianajaja

Helsinki

LIITTEET

Liitteenä ovat seuraavat asiakirjat:

- 1) Hankintapäätöksen tiedoksiantoa koskeva sähköposti
- 2) Hankintapäätös liitteineen
- 3) Tarjouspyyntö + liite 9